

Motion till Socialdemokraterna I Nackas årsmöte 2024

Parkeringshus och buss-terminal – den s k Knutpunkten måste klara vanliga människors behov av kollektivtrafik och samtidigt leva upp till Nacka kommuns klimatmål, Parkeringspolicy och Åtgärdsplan för fossilfria transporter

Omdaning av Orminge Centrum är ett exempel på hur den moderatledda majoriteten överlåter stora delar av samhällsutvecklingen till marknadskrafterna. Redan den 2 juni 2003 gav kommunstyrelsen Miljö & Stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att utarbeta förslag till program för fördjupad översiktsplan för området. I samma beslut uppdrog kommunstyrelsen åt den dåvarande Områdesnämnden i Boo att vidta erforderliga planerings- och genomförandeåtgärder för en för omdaning av Orminge Centrum inklusive fungerande infartsparkering och bussterminal med kapaciteter för att leva upp till medborgarnas behov och till en utökad kollektivtrafik.

Egentligen igångsattes projekt för att få i gång en upprustning av Orminge Centrum ännu tidigare. Det går att påstå att det projekt för omdaning av Orminge Centrum som nu pågår, haft en mer än 20-årig inkubationstid, Behovet att omdana Orminge centrum till att fungera för alla som redan bor i Saltsjö-Boo, har varit uppenbar i decennier. Det märkliga är att hela Ormingeprojektet inte förefaller vara tänkt för dem som bor här idag, utan för dem som genom vackra reklambroschyrer ska lockas att bli nya invånare i en framtid.

Grunddokument för Ormingeprojektet är Planprogrammet som antogs av kommunstyrelsen 2015-09-28 (§ 234). Noterbart är att programmet, trots den omfattande samhällsförändring projektet skapar, inte passerat kommunfullmäktige, utan endast fattats i Kommunstyrelsens trängre krets. Planprogrammet är dock styrande för de olika detaljplaner som i olika steg skall reglera omdaning och har därför avgörande betydelse för genomförandet av omdaning. Politiken skall ha ett stort ansvar för att vad som beslutats i detta program också följs i verkligheten. Nu förefaller det dock som om det är marknadskrafterna som i stället avgör genomförandet av omdaning av Orminge Centrum.

Enligt det 2015 fastställda Planprogrammet skall en **första** etapp genomföras under **år 0-8**, en **andra** under **år 3-10** och en **trede** **år 7-20**. Politiken, inte minst vi socialdemokrater, har alltså ett ansvar att följa det redan år 2022 tjugofyraåriga åriga projektet i ytterligare 20 år. Vi måste ansvara för en uthållig och kontinuerlig uppföljning och kravställning av projekt som dessa. Ansvaret vilar naturligtvis på (s) lokalt, men även på Nacka (s) för att lyfta frågan i de aktuella kommunala beslutsorgan där påverkan kan ske.

Orminge viktig knutpunkt för kollektivtrafik

Tunnelbanan innebär nya resmönster. En planering för framdragning av tunnelbana till Orminge har gjorts av kommunen och dåvarande Landstinget, men sannolikheten att tunnelbanan förlängs till Orminge måste anses vara liten. Däremot kommer tunnelbanan till Nacka Forum att förändra resvanorna österut. För många invånare i Orminges omland kan

ex vis arbetspendlande i framtiden därför bestå av att infartsparkera i anslutning till bussterminalen (i det sk Parkeringshuset) för att med buss anknyta till T-banan i Nacka Forum. Andra kommer att ha behov av direktbuss direkt till Slussen. Planprogrammet fastslår att *"det är viktigt att det finns direktbussar från Orminge till Slussen, särskilt till dess tunnelbanan förlängts till Orminge. Stomnätsplanen för Stockholms län är en utgångspunktDet är viktigt med en väl utbyggd busstrafik med god turtäthet i hela kommunen. En bra busstrafik kommer att få en särskild betydelse för Älta och Boo samt för nordvästra Sicklaön (Henriksdal-Kvamholmen) på grund av de stora utbyggnadsplanerna i dessa kommundelar."* Knutpunkten för kollektivt resande kommer även att få stor betydelse för trafikanter ytterligare österut – boende i Värmdö.

För Nacka kommun är Orminge centrum redan idag en viktig knutpunkt för kollektivtrafiken. Trafikförvaltningen planerar också att busstrafiken till ostsektorn ska utökas och förstärkas.¹ Orminge är och kommer att vara en viktig bussbytespunkt i kollektivtrafiken för ostsektorn. Med allt fler boende i upptagningsområdet öster om Skurubron bedöms antalet kollektivresenärer öka med så mycket som 34 procent till 2030. Orminge centrum planeras ha 19 busslinjer som knutpunkt för bussar som går till områden i Boo, Björknäs, Ektorp, centrala Nacka och Gustavsberg och Slussen.²

Behovet av infartsparkeringar

I Trafikutredning genomförd av Nacka kommun och konsultbolaget Ramböll 2018, anges behovet av infartsparkeringar i Orminge till c:a 750.³ Då alla tidigare infartsparkeringar i markplanet kommer att försvinna och hus byggas på den för parkeringar hittills använda marken, måste infartsparkeringar inrymmas i det s k Parkeringshuset som utgör en del av detaljplanen Knutpunkten.

I det bygglov som slutligen passerade Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden i Nacka i oktober 2022 hade antalet infartsparkeringar reducerats till 375 abonnerade infartsparkeringar i Parkeringshuset. I beslutsunderlaget för bygglovet uttalar sig Nacka kommuns planhet:

"Sammanfattningsvis ställer sig planenheten tveksamma till att minska antalet parkeringsplatser för infartsparkering i allt för hög omfattning. Detta med hänsyn till att behovet av infartsparkering i centrumkärnan inte har analyserats på ett övergripande plan utifrån samhällsförändringar, resvanemönster och ett omdanat centrum. Vidare finns få strategiska platser i centrumkärnan som skulle kunna möjliggöras för ett större parkeringshus om ett ökat behov skulle uppstå."⁴

Omöjligt uppfylla målet för ökad användning av kollektivtrafik liksom att nå Nacka kommuns miljömål till 2030 med för få infartsparkeringar

Nacka kommun antog 2016 ett miljöprogram med sex lokala miljömål. Ett av dessa sex miljömål är *"Bra kollektivtrafik med stor kapacitet och god tillgänglighet"* Motiveringen är *"att ostsektorn är Stockholmsregionens mest expansiva del och med hänsyn till prognoserna måste kollektivtrafiken ha mycket stor kapacitet för att möjliggöra en fortsatt befolkningsökning. Men det räcker inte med att kollektivtrafiken har stark kapacitet. För att kollektivtrafiken ska vara ett verkligt alternativ till bilen krävs god tillgänglighet, det vill säga*

¹ Förslag till reviderad Översiktsplan

² Förslag till reviderad Översiktsplan

³ https://infobank.nacka.se/ext/Bo_Bygga/stadsbyggnadsprojekt/Knutpunkten%20Hantverkshuset/Granskning/Underlag%20-

https://infobank.nacka.se/ext/Bo_Bygga/stadsbyggnadsprojekt/Knutpunkten%20Hantverkshuset/Granskning/Underlag%20-%20Trafikutredning.pdf

⁴ MSN 2022-10-19, § 191

korta gångavstånd eller bra parkeringsmöjligheter vid knutpunkter. Det är särskilt viktigt att det finns attraktiva infartsparkeringar för både bil och cykel med tillräcklig kapacitet.”⁵

Nacka har också satt upp ett mål om att minska utsläppen av växthusgaser per person med 30 procent till 2030. Den viktigaste källan till utsläpp lokalt är vägtrafiken, och där är målet att minska utsläppen med 80 procent till 2030.⁶

Boo socialdemokratiska förening anser att dessa mål, liksom målet om 34 procents ökning av kollektivresandet fram till 2030, är kraftigt hotade med det idag rejält minskade antalet infartsparkeringar i det s k Parkeringshuset (Orminge 60:1). Antingen måste Parkeringshuset kunna svälja betydligt fler infartsparkeringar, eller så måste problemet med för få infartsparkeringar få en annan akut lösning.

Enligt vår uppfattning är dagens behov av infartsparkeringar minst 800 öppna för spontan användning. Med fortsatt överexploatering av Orminge Centrumområde stiger behovet ytterligare.

Sammanfattning

I det 2015 antagna Detaljplaneprogrammet skulle Knutpunkten ingå i första etappen, dvs Parkeringshuset och bussterminalen skulle idag redan vara byggda och klara att hantera en ökande ström av kollektivresenärer. Knutpunkten som således är starkt försenad - vilket i sig skapar omfattande miljöproblem – är nu inplanerad i en tidsmässigt osäker etapp 3. Under tiden har stora delar av de tidigare existerande infartsparkeringarna tagits i bruk av andra detaljplaners byggprojekt, varvid infartsparkeringar provisoriskt och tillfälligt anlagts i periferin av Orminge på mark som i planeringen framledes är avsatt för ytterligare nya detaljplaner. Allt färre och allt fler olägligt lokaliserade infartsparkeringar har skapat stora olägenheter för många invånare. Tomten avsedd för Parkeringshuset står fortfarande i januari 2024 fortfarande endast som markparkering och upplagsplats för andra byggen. Bygget av Parkeringshuset har fortfarande inte inletts.

Boo socialdemokratiska förening instämmer i Nacka kommuns Planenhets uppfattning när den slår fast att behovet av infartsparkering i centrumkärnan inte har analyserats på ett övergripande plan utifrån samhällsförändringar, resvanemönster och ett omdanad centrum och att det finns för få strategiska platser i centrumkärnan som skulle kunna möjliggöras för ett större parkeringshus om ett ökat behov skulle uppstå. Orminge centrum skall tjäna de c:a 38 000 invånare som idag bor i Saltsjö-Boo. Enligt prognoserna ökar befolkningen i Saltsjö-Boo till c:a 58 000 invånare. Hur stor befolkningsökningen i Värmdö blir är för oss okänt, men den kommer att bli betydande.

Behovet av den helt nödvändiga Knutpunkten för infartsparkeringar och bussterminal är i dag akut. Den måste med förtur genomföras omgående. Miljön lider redan i dag stor skada. Inte minst livsmiljön för invånarna.

Boo socialdemokratiska förening yrkar

att årsmötet uppdrar år Nacka (s) att med kraft driva att parkeringshus och bussterminal inom detaljplanen Knutpunkten i Orminge omgående färdigställs enligt 2015 fastställda riktlinjer i Projektplan för Orminge

att årsmötet uppdrar år Nacka (s) att med kraft driva att kapaciteten för såväl infartsparkering som kollektivtrafik i Orminges Knutpunkt blir tillräcklig för att leva upp

⁵ Nackas miljömål 2016

⁶ Åtgärdsplan för fossilfria transporter i Nacka, KFKS 2021/554

till av kommunen fastställd Parkeringspolicy, Åtgärdsplan för fossilfria transporter och fastställda Miljömål samt möjliggöra en utökning av kollektivtrafiken om 34 % till 2030

att årsmötet uppdrar år Nacka (s) att följa utvecklingen av att omdaning av Orminge Centrum tillgodoser behovet av kollektivresande för den snabbt ökande befolkningen i Saltsjö-Boo

Saltsjö-Boo 2024-01-29